

V Konferencja metodyczna dla nauczycieli polonistów, historyków i bibliotekarzy

Kultura książki ewangelików Śląska Cieszyńskiego – 500 lat Reformacji

Nauczyciele szkół w Cieszynie i powiatu cieszyńskiego oraz zaproszeni goście uczestniczyli w konferencji wpisującej się w obchody 500 lat Reformacji, pt. *Kultura książki ewangelików Śląska Cieszyńskiego*, która odbyła się 19 kwietnia 2017 r. w Cieszynie. Organizatorami byli: Ośrodek Doskonalenia Zawodowego „Publisher-Innowacje” w Cieszynie, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Bielsku-Białej Filia w Cieszynie, Szkoła Podstawowa Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie oraz Zespół Szkół nr 9 Specjalnych im. dr Mikołaja Witczaka w Jastrzębiu-Zdroju.

Honorowy Patronat nad konferencją objęli: Marszałek Województwa Śląskiego, Wojciech Saługa oraz Biskup Diecezji Cieszyńskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, ks. dr Adrian Korczago.

Celem konferencji było pokazanie funkcji i roli, jakie pełniła książka w systemie kultury środowiska ewangelickiego Śląska Cieszyńskiego. Było to środowisko twórcze, angażujące się w rozmaite dziedziny życia i wywierające na nie wpływ. Jego pasja, zaangażowanie i różnorodność podejmowanych działań edukacyjnych, kulturalnych i społecznych znajduje odzwierciedlenie w książkach tworzonych oraz funkcjonujących w społeczności ewangelików Śląska Cieszyńskiego. W trakcie konferencji podejmowane były tematy dokumentujące rolę, jaką odgrywały druki protestanckie w aspekcie historycznym i współcześnie, świadczące również o doniosłości ich przesłania.

Pierwszy referat pt. *Biblia jako rzecz. Przyczynek do badań nad kulturą religijną protestantyzmu* przedstawił prof. zw. dr hab. Zbigniew Pasek z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Zasada *sola scriptura*, która stała się jednym z fundamentów reformacji, miała swoje rozliczne konsekwencje, nie tylko o charakterze religijnym ale i kulturowym. Studiowanie Biblii funkcjonowało jako wyłączny system symboliczny, poprzez który wyrażały się w pierwszym rzędzie treści religijne, ale nie tylko.

Problematykę *Recepcji cieszyńskiej książki polskiej w środowisku ewangelickim (do 1918 r.)* poruszyła dr Jadwiga Picha z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Bielsku-Białej Filii w Cieszynie. Poddała analizie znaki własnościowe oraz komentarz czytelnicy znajdujący się w cieszyńskich książkach polskich, pozostałych w Bibliotece im. B.R. Tschammera w Cieszynie, stanowiące świadectwo kultury czytelnicy cieszyńskiego środowiska ewangelików. Bogactwo treści tych zapisów, osoby właścicieli, a także autorzy

samych ksiąg stanowią o niepodważalnym historycznym znaczeniu książki, jej obecności w kulturze duchowej i intelektualnej ewangelików Śląska Cieszyńskiego.

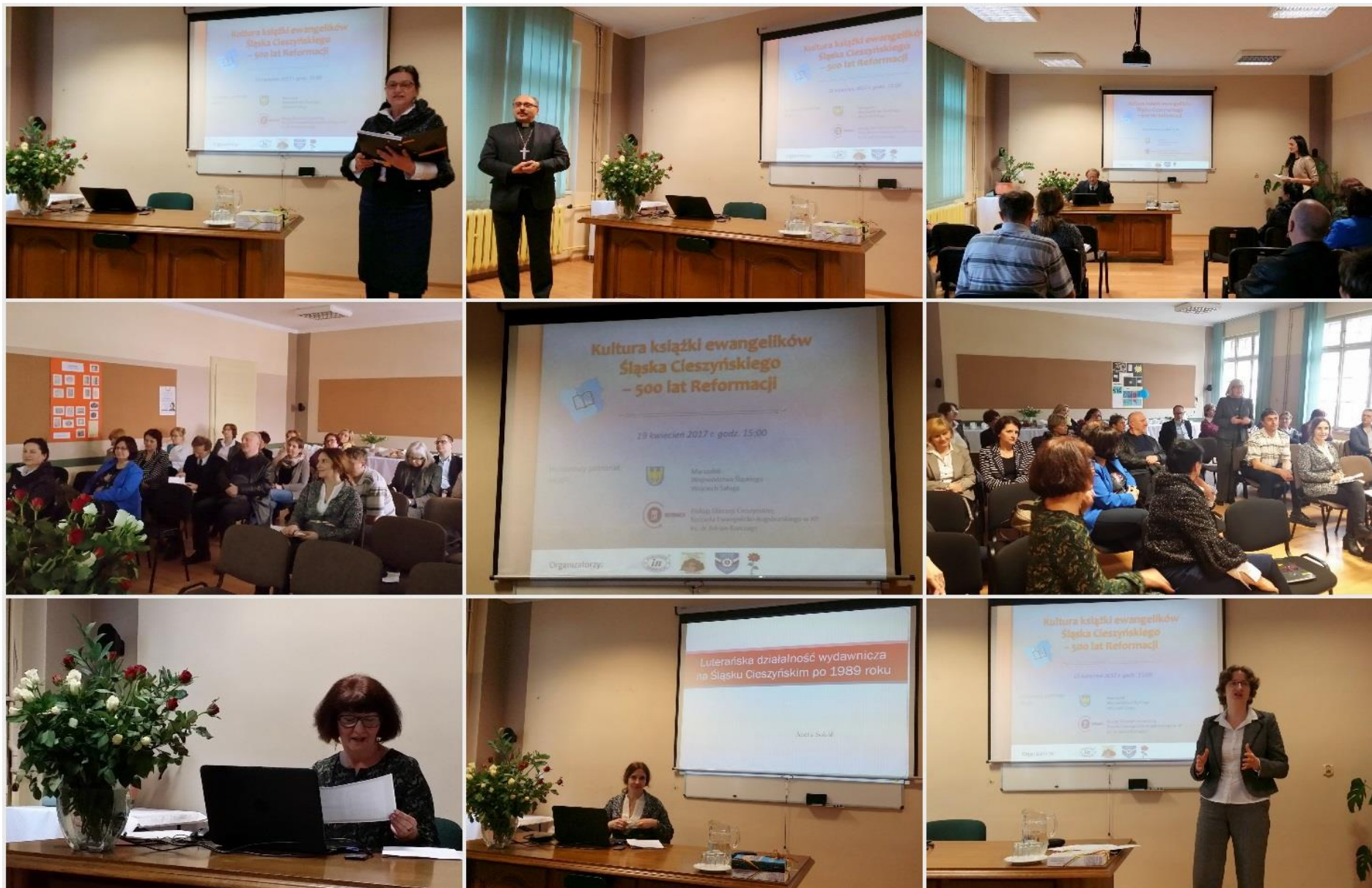
Ewangelicki Ośrodek Wydawniczy w Cieszynie w II połowie XIX wieku zaprezentowała dr Renata Czyż, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im. J. Śniegonia w Wiśle. Publikacje środowiska ewangelickiego wydawane w tym okresie były inicjowane oraz realizowane głównie przez przedstawicieli stanu duchownego i nauczycielskiego oraz powstałe na terenie Śląska Cieszyńskiego stowarzyszenia i organizacje oświatowe jak np. Towarzystwo Ewangelickie Oświaty Ludowej czy Towarzystwo Ewangelickie.

Najnowsze wydawnictwa środowiska ewangelickiego omówiła dr Aneta Sokół z Biblioteki Śląskiej w Katowicach w wystąpieniu pt. *Luterańska aktywność wydawnicza na Śląsku Cieszyńskim po 1989 roku*. Ukazała ogromny rozwój ruchu edytorskiego w ostatnich niespełna 30 latach, który obserwujemy w środowiskach ewangelickich. Wydawana jest głównie literatura stricte religijna, użytkowa, taka jak śpiewniki, agendy, Biblie, podręczniki do nauki religii, a także pomocnicza: zbiory kazań, rozważania biblijne, książki teologiczne. Wydaje się także wspomnienia, opracowania historyczne, a także różne księgi pamiątkowe oraz literaturę piękną, w szczególności poezje (zwłaszcza pióra diakon Aleksandry Błahut-Kowalczyk, Erwina Kruka i ks. Tadeusza Szurmana), zaś nowością ostatnich lat jest rozwój prozy powieściowej (za sprawą głównie Lidii Czyż).

Kolejna już konferencja przebiegająca pod nadrzędnym hasłem *Działalność oświatowa na Śląsku Cieszyńskim dawniej i dziś* stała się okazją do wymiany doświadczeń i poglądów, motywującą do kształcenia i dyskusji w środowisku nauczycieli powiatu cieszyńskiego.

Konferencji towarzyszyła wystawa pt. *Pamięć zamknięta w kamieniu – sylwetki ewangelików pochowanych na cieszyńskich cmentarzach* w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej Filii w Cieszynie, której autorem był mgr Stefan Król, pracownik biblioteki.

dr Jadwiga Picha
PBW w Bielsku-Białej
Filia w Cieszynie

zdjęcia: Agata Chromik